

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitettujen lintulajien häirintää

Hakija

Timo Pietarinen

Asia

Lupahakemus kurkien ja laulujoutsenten karkottamiseen sipuliviljelmältä Rääkkylässä, Pohjois-Karjalassa.

Tämä päätös korvaa asiassa 24.6.2025 annetun päätöksen. Päätös perustui hakemusalueen puutteelliseen selvitykseen. Asia on ratkaistu uudelleen hallintolain (434/2003) 50 §:n mukaisesti. Lisäykset on lihavoitu ja poistettut kohdat yliviivattu.

Hakemus

Hakija hakee lupaa karkottaa kurkia (*Grus grus*) ja laulujoutsenia (*Cygnus cygnus*) tilan 707014408 sipuliviljelmältä. Sipuleita viljellään Rääkkylän Oravilahdella sijaitsevalla peltolohkolla 7070054154. ~~Peltolohkon koko on 4,1 hehtaaria.~~ **Osa peltolohkosta kuuluu tilalle 707078769. Sipulin viljelyala on noin 4 hehtaaria. Sipulilohkoa on tarkoitus siirtää peltolohkolla vuosittain.**

Lupaa haetaan viljelmille aiheutuvien vakavien vahinkojen estämiseksi. Viime vuonna kurjet tallasivat noin hehtaarin alalta sipulin naatit, minkä takia sato jäi olemattomaksi. Vahingoista haettiin ja saatiin korvaukset. Lisäksi muutama yksilö nyppii ja kaapii sipulit irti maasta pitkin kesää koko neljän hehtaarin alalta. Edellisinä vuosina tuhoja on aiheuttanut muutama yksilö.

Juhannuksena sipuliviljelmällä on jo ruokaillut noin 10 laulujoutsenta, ja lisäksi viereisellä pellolla havaittu noin 10 kurkea. Viime vuonna alueella oli 50–100 kurkea. Parvi kokoontui heinäkuun lopulla ja elokuussa. Pesintää tai poikasia hakija ei ole havainnut. Lupaa haetaan vuosille 2025–2035 ajalle 1.6.–30.9. Sipulisato korjataan syyskuussa. Karkottamiseen käytettäisiin esimerkiksi kaasutykkiä ja muita karkotukseen soveltuvia keinoja.

Lausunnot

Pohjois-Karjalan ELY-keskukselta pyydettiin arviota alueen merkityksestä kurjille ja laulujoutsenille.

Oravilahden pellot ovat kurjen yksi tärkeimmistä syysaikaisista levähdysalueista Pohjois-Karjalassa ja myös laulujoutsenelle alue on tärkeä levähdysalue etenkin syksyllä. Lintutietopalvelu Tiiran mukaan kurkia on paikalla joka syksy satoja, enimmillään 1300. Laulujoutsenia sadasta kahteensataan yleensä syyskuun puolivälistä lokakuun lopulle, ennätys 14.10.2020 258 yksilöä. Eli kummallekin lajille alue on maakunnan tärkeimpiä.

Määräykset, joita hakemus koskee

Kurki ja laulujoutsen ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänsyklin kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. viljelmille koituvan vakavan vahingon estämiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle hakemuksen mukaisen luvan kurkien ja laulujoutsenten karkottamiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa 30.9.2027 asti. Luvan mukaista karkotusta saa tehdä 1.6.–30.9. välisenä aikana tilan ~~707014408~~ peltolohkolla 7070054154.
- 2 Karkottamisessa on sallittua käyttää kurkia ja laulujoutsenia vahingoittamattomia menetelmiä.
- 3 Kovaäänisten karkottimien kuten paukkupatruunoiden ja kaasutykin käyttö on sallittu ainoastaan 1.8.–30.9. lintujen pesimärauhan turvaamiseksi. Kovaäänisten karkottimien käytöstä tulee olla yhteydessä kuntaan mahdollista meluilmoitusta varten.
- 4 Kurkien ja laulujoutsenten karkottamisessa voi käyttää koiraa, joka on ominaisuuksiltaan ja koulutustasoltaan toimintaan soveltuva, ja koko toiminnan ajan ohjaajan hallinnassa. Koira ei saa vahingoittaa lintuja. Koiran käyttämisessä tulee huomioida myös muu koiria koskeva lainsäädäntö.
- 5 Karkotustoimenpiteitä ei saa kohdistaa muihin mahdollisesti samalla peltolohkolla levähtäviin rauhoitettuihin lintulajeihin.
- 6 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain vuoden loppuun mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/3732/2025 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä, mitä menetelmiä kurkien ja laulujoutsenten karkottamiseen käytettiin ja saatiinko viljelyvahingot niiden avulla estettyä.

Perustelut

Peltolohkon 7070054154 sipuliviljelma sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle Oravilahden FINIBA-alueelle sekä maakunnallisesti arvokkaalle Oravilahden pellot ja Keikko MAALI-alueelle. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen mukaan Oravilahden peltoalue on maakunnan tärkeimpiä levähdysalueita kurjille ja laulujoutsenille. Niinpä hakemusalue katsotaan luonnonsuojelulain tarkoittamaksi tärkeäksi muuton aikaiseksi levähdysalueeksi ja muuten elinkierron kannalta tärkeäksi alueeksi, ja kurkien ja laulujoutsenten aktiivinen karkottaminen alueelta edellyttää poikkeuslupan.

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää viljelmille aiheutuvien vakavien vahinkojen estämiseksi. Viime vuonna iso kurkiparvi aiheutti neljän hehtaarin sipuliviljelmälle vakavia vahinkoja tallomalla ja nyppimällä kasvustoja, ja tänä vuonna pellolla on jo havaittu jonkin verran laulujoutsenia. Koska

kyse on pienialaisesta viljelmästä, voivat kohtuullisen pienetkin lintumäärät aiheuttaa vakavia vahinkoja, kun linnut ruokailevat alueella pitkiä aikoja.

Vahinkojen estämiseksi ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin kurkien ja laulujoutsenten karkottaminen. Karkottamiseen voi käyttää lintuja vahingoittamattomia menetelmiä kuten kytkettynä pidettyä koiraa, droonia, käsilaseria tai ilmalla täyttyvää scary man -pelotinta. Pohjois-Karjalan ELY-keskus on todennut scary man -pelottimen olevan hyvä vaihtoehto tällaiseen tilanteeseen. Sitä on käytetty juuri kurkien ja myös joutsenten karkottamiseen ja se toimii pitkälti yhtä hyvin kuin kaasutykki.

Kurkien ja laulujoutsenten karkottamisesta aiheutuva häiriö muiden lajien pesintään on otettava huomioon ja arvioitava luonnonsuojelulain kieltämänä tahallisenä häirintänä, vaikka toimenpiteiden varsinaisena tavoitteena ei olisi häiritä muita lajeja. Tästä syystä kovaäänisten menetelmien, paukkupatruunan ja kaasutykin, käyttö on lintujen pesimäaikana kielletty. Myös scary man -pelotin pitää ääntä, mutta sen kantama on huomattavasti pienempi ja tästä syystä sitä voi käyttää pesimäaikana.

Lupa myönnetään hakemuksesta poiketen kolmeksi vuodeksi. Luonnonolosuhteet alueella eivät ole muuttumattomia ja kolmen vuoden jälkeen lupaedellytyksiä ja lintumäärien kehitystä voidaan tarkastella uudelleen. Sipulisato korjataan syyskuussa, joten luvan on perusteltua olla voimassa hakemuksen mukaisesti satokauden loppuun 30.9. asti.

Alueella säilyy kurjille ja laulujoutsenille runsaasti karkotuksesta vapaata levähdysaluetta, eikä lintuja ole sallittua vahingoittaa, joten luvan mukaiset toimenpiteet eivät vaaranna lajien suotuisaa suojelutasoa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Sipuliviljelmälle parhaillaan aiheutuvien vakavien vahinkojen estäminen edellyttää, että karkotustoimenpiteet voidaan tarvittaessa aloittaa ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen ja vakavien viljelyvahinkojen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Kartta lupa-alueesta
Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Pohjois-Karjalan ELY-keskus kirjaamo.pohjois-karjala@ely-keskus.fi
Itä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi
Rääkkylä raakkyla@raakkyla.fi
Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys ry. (PKLTY) lintuhannu57@gmail.com
SLL Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry. pohjois-karjala@sll.fi
Tapiola Karelia ry. (Pohjoiskarjala) info@tapiolary.com

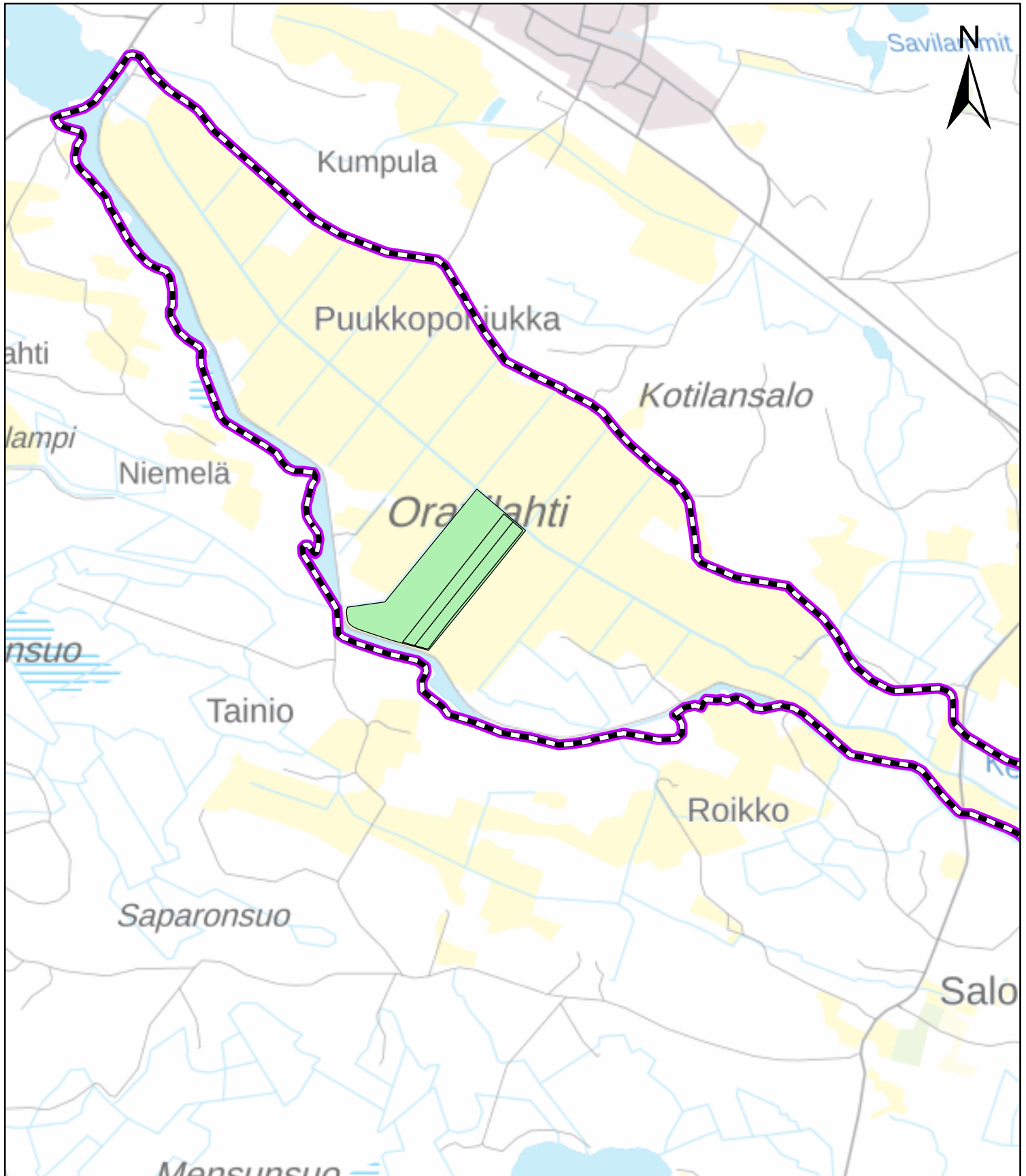
Suoritemaksu 316 €

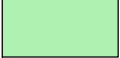
Tämä asiakirja VARELY/3732/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3732/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 27.06.2025 09:47

Ratkaisija Aalto Tapio 27.06.2025 09:57

Lupa-alueen kartta VARELY/3732/2025

- Lupa-alue
- MAALI-alueet
- FINIBA-alueet

0 0,5 1 2 km

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.